

- **Miercuri, 4 iulie 2018**, [Anca Filipovici](#) (cercetător ISPMN) a susținut o **prelegere** la Centrul pentru Cercetarea Antisemitismului, Universitatea Tehnică din Berlin, în cadrul Seminarilor „*Noi cercetări pe tema Holocaustului și a violențelor în secolul 20*”. Prelegerea adresată studenților și cercetătorilor din instituția gazdă a dezbătut cadrul general al istoriografiei recente asupra Holocaustului din România, prezentând apoi un studiu de caz asupra dinamicii relațiilor interetnice în anii '40 în provincia istorică Bucovina. Analiza s-a bazat pe note informative și rapoarte emise de Direcția Generală a Poliției și Inspectoratul Regional de Poliție Cernăuți, din cadrul Arhivelor Naționale.
- **În perioada 4-6 iulie 2018**, a avut loc **conferința** Asociației pentru Studiul Naționalităților (ASN), Nationalism in Times of Uncertainty. Conferința a fost organizată de către Centrul de Studii Sud-Est Europene al Universității din Graz și a inclus prezentări și panel-uri dedicate problemelor legate de naționalism, etnie, identitate națională, minorități și alte subiecte conexe, cu accent pe Balcani, precum și pe Europa Centrală, Rusia, Ucraina, Eurasia. Din partea ISPMN a participat [Adriana Cupcea](#) cu **prezentarea *Turkey Kin-state Policies in the Balkans: A Case Study on the Muslim Community from Dobruja (Romania)*** (Politicele kin-state ale Turciei în Balcani: Un studiu de caz asupra comunității musulmane din Dobrogea, România). Prezentarea a avut loc în cadrul unui panel dedicat diasporelor și politicilor kin-state și a analizat traiectoria politicii kin-state a Turciei în Balcani, post 1990, în cazul particular al turcilor și tătarilor musulmani din Dobrogea. În cadrul conferinței, [Adriana Cupcea](#) a moderat și panel-ul intitulat *Minority Identities in Local Contexts* (Identități ale minorităților în contexte locale), care a cuprins trei studii de caz dedicate minorității daneze din regiunea Schleswig Holstein (Germania), turcilor și romilor musulmani din Bulgaria și relațiilor interetnice din orașul Mitrovica (Kosovo). Mai multe detalii despre conferință vedeți [aici](#).
- **În perioada 13-20 iulie 2018**, s-a desfășurat la Cluj-Napoca Universitatea de Vară Internațională pe Migrație și Integrare (International Summer School on Migration and Integration) pe parcursul căreia s-a discutat despre familii transnaționale, integrarea migranților din Europa de Est în Marea Britanie, participarea politică și drepturile migranților, identitatea religioasă din perspectiva migrației, integrarea migranților din perspectiva ONG-urilor, integrarea refugiaților și multe altele. [László Fosztó](#) și [Stefánia Toma](#) (cercetători ISPMN) au fost invitați să susțină o sesiune despre migrația romilor din România. Sesiunea s-a centrat pe migrația romilor din perspectiva conceptelor de distanță socială și dezvoltare locală. Școala de vară a fost organizată de către Centrul pentru Studiul Comparat al Migrației în colaborare cu Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării din Cluj-Napoca. Pentru mai multe detalii vizitați [pagina 1](#) și [pagina 2](#).
- **În perioada 16-18 iulie 2018**, [Attila Gidó](#) (cercetător ISPMN) a participat la Cel de-al 11-lea Congres al European Association for Jewish Studies [Asociația Europeană de Studii Iudaice] organizat la Cracovia, Polonia. Evenimentul a fost găzduit de Universitatea Jagiellonă. În **prezentarea** sa intitulată ***Jews and Hungarians in Northern Transylvania before the deportations*** [Evreii și maghiarii în Transilvania de Nord înainte de deportări], [Attila Gidó](#) a vorbit despre etapele excluziunii evreilor din societatea maghiară și despre transformarea relațiilor maghiaro-evreiești în perioada premergătoare Holocaustului. A prezentat efectele măsurilor antievreiești asupra situației juridice, economice și sociale a evreilor din regiune, respectiv procesul de desființare a sistemului instituțional laic evreiesc. Programul congresului poate fi accesat [aici](#).
- **În perioada 16-27 iulie 2018**, [Anca Filipovici](#) (cercetător ISPMN) a desfășurat un **stagiu de cercetare** la Das Zentrum für Holocaust-Studien am Institut für Zeitgeschichte în München, ca urmare a acordării unei burse de către European Holocaust Research Infrastructure (EHRI). Au fost accesate materiale arhivistice și alte surse primare, din cadrul Institutului și al Die Bayerische Staatsbibliothek, legate de formarea și activitatea mișcărilor de tineret de extremă dreaptă în anii '30, precum și date privind organizațiile de tineret evreiești din Germania interbelică. Cercetarea se înscrie în tematica dimensiunii etnice a educației moderne în Europa, cu un accent asupra antisemitismului în liceele din România interbelică. Mai multe date despre proiectele finanțate în cadrul EHRI, puteți vedea [aici](#).

- În luna iulie 2018 a apărut studiul lui [Jakab Albert Zsolt](#): [Memoria Marelui Război în Cluj] **A Nagy Háború emlékezete Kolozsváron**. In: Glässer Norbert - Mód László (ed.): [Efectul Marelui Război asupra schimbării culturii cotidiene] A Nagy Háború hatása a mindennapok kultúrájának változására. (A vallási kultúrakutatás könyvei, 35.) MTA-SZTE Vallási Kultúrakutató Csoport - SZTE BTK Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszék, Szeged, 2018, 447-471. În perioada Primului Război Mondial, la Cluj nu au fost realizate monumente comemorative în amintirea celor căzuți în lupte. Funcția statuii din lemn Straja Carpaților (1915) a constat în reprezentarea războiului victorios, în promovarea spiritului de sacrificiu al cetățenilor și a implicării morale a acestora în evenimentele în curs de desfășurare la mare depărtare de oraș. Actele comemorative au fost dedicate explicit amintirii eroilor de război și nu amintirii victimelor. Prin construirea publică a figurii eroului care își sacrifică viața, moartea soldaților - până la Primul Război Mondial, mai degrabă o problemă privată - a fost transformată într-o chestiune publică. Pierderii individuale i-a fost conferită o funcție constructivă în privința comunității prin intermediul doliului național, în calitatea de sacrificiu suprem adus pentru țară. Eroii Primului Război Mondial au fost comemorați la distanță de peste două decenii. În același timp, a fost însă evidențiată neîntrerupt și amintirea morților celui de-al Doilea Război Mondial și evenimentele prezentului.

Mai multe detalii vedeți [aici](#).

- **Joi, 9 august 2018**, [Csongor Könczei](#) (cercetător ISPMN) a susținut o **prelegere** în cadrul Taberei Internaționale de Folclor din Râscruci, ediția a XXVII-a, organizată de către Fundația Kallós Zoltán cu titlul **A bonchidai és válaszúti hagyományos tánckultúráról Kallós Zoltán gyűjtései alapján** (Despre cultura de dans tradițional din Bonțida și Râscruci prin prisma culegerilor lui Zoltán Kallós). În literatura etnografică maghiară, primul studiu despre dansurile din Bonțida și Râscruci, județul Cluj, a fost scris de către renumitul folclorist Zoltán Kallós (1926-2018) cu titlul *Tánchagyományok egy mezőségi faluban* (Tradițiile de dans dintr-un sat din Câmpia Transilvaniei) publicat în anul 1964, studiu care a stat la baza prezentării dansurilor populare tradiționale maghiare, românești și rome din aceste două sate.
- **Sâmbătă, 11 august 2018**, [Peti Lehel](#) (cercetător ISPMN) a susținut a o **prezentare** la Csángó Ifjúsági Tábor (Tabăra de tineret ceangăiesc) organizată de Asociația Maghiarilor Ceangăi din Moldova (Bacău), în satul Vladnic. Prezentarea lui [Peti Lehel](#) cu titlul **Migráció és egy új csángó identitás lehetőségei Moldvában** (Migrația și posibilitățile apariției unei noi identități ceangăiești în Moldova) s-a axat pe analiza rezultatelor unei anchete efectuate într-un sat de ceangăi (Valea Seacă) pe tema utilizării limbii și schimbarea identității. Cercetătorul a accentuat rolul migrației masive asupra folosirii limbii ceangăiești și a identității. Din cauza migrației, populația din județele locuite de către romano-catolici (ceangăi), de la recensământul populației din 2002 până la ultimul recensământ oficial din 2011, a scăzut cu 19.66%. Cercetătorul a susținut că conținuturile etnicității ceangăiești se modifică esențial în contextul practicii migraționale pe termen lung a ceangăilor din Moldova. Autorul a argumentat că dezvoltarea identității ceangăiești, care se formează în contextul migrației, dobândește conținuturi din ce în ce mai etnicizate, identitatea ceangăiască fiind investită cu semnificații noi (în contextul migrației, catolicismului îi sunt asociate caracteristici culturale, valori și norme noi).
- **Marți, 21 august 2018**, a avut loc **lansarea filmului documentar Magyarok Romániában - száz év történelem, II. rész** (Maghiarii în România - 100 de ani de istorie, partea a II-a). Filmul a fost regizat de Emese Vig și are ca temă istoria minorității maghiare în România interbelică. Prezintă trecutul maghiarilor transilvăneni și, astfel, pune accentul pe valorile prin care comunitatea maghiară a contribuit la dezvoltarea României în ultimii o sută de ani. În documentar, [Attila Gidó](#) (cercetător ISPMN) a vorbit despre evreii de cultură maghiară din Transilvania. Proiecția s-a desfășurat la Universitatea Sapiența din Cluj-Napoca și a fost urmată de discuții la care a participat și [Attila Gidó](#) (cercetător ISPMN). Filmul are subtitrare în limba română. Cei interesați îl pot viziona [aici](#).
- **Luni, 22 august 2018**, [Bokor Zsuzsa](#) și [Adriana Cupcea](#) (cercetători ISPMN) au participat la Festivalul Intercultural Proetnica, desfășurat în fiecare an la Sighișoara. În cadrul acestui festival, cercetătorii ISPMN au prezentat [Editura ISPMN](#) și primele cărți apărute în cadrul noii serii a [Editurii ISPMN](#), Colecția Minorități: Metin Omer - Adriana Cupcea (coord.): **Un destin la Marea Neagră. Tătarii din Dobrogea**; Adriana Cupcea - [Kozák Gyula](#) (coord.): **Istorie și identitate la turcii din Dobrogea**; [Bokor Zsuzsa](#) (coord.): **În căutarea tărâmului promis. Italienii din România**.

Mai multe detalii despre aceste volume vedeți pe pagina [Editurii ISPMN](#).

- În perioada 23-26 august 2018, [Csongor Könczei](#) (cercetător ISPMN) a susținut o serie de prelegeri despre muzica populară tradițională instrumentală de dans din Transilvania în cadrul Zilelor Folk, ediția a II-a, organizate de către Fundația Heltai Gáspár din Cluj-Napoca, în cadrul Zilelor Culturale Maghiare din Cluj, ediția a 9-a. Joi, 23 august 2018, [Csongor Könczei](#) a prezentat o prelegere cu titlul **Kalotaszeg hangszeres tánczenéje** (Muzica populară instrumentală de dans din Țara Călatei) cu participarea tarafului condus de Varga István „Kiscsipás” din Huedin, județul Cluj; sâmbătă, 25 august 2018, a susținut o prelegere cu titlul **Maros - Küküllő mente hangszeres népzeneje** (Muzica populară instrumentală de dans din regiunea Mureș - Târnave) cu participarea tarafului din Ceauș, județul Mureș; duminică, 26 august 2018, a susținut o prelegere cu titlul **Belső-Mezőség hangszeres tánczenéje** (Muzica populară instrumentală de dans din regiunea Câmpia Transilvaniei) cu participarea tarafului Codoba din Pălatca, județul Cluj.

Detalii despre eveniment vedeți [aici](#) și [aici](#).

- În perioada 26-30 august 2018, [Jakab Albert Zsolt](#) și [Peti Lehel](#) (cercetători ISPMN) au participat la **conferința internațională Language, Individual & Society 2018. 12th International Conference** (Elenite, Bulgaria) [Limbă, individ și societate. Cea de-a XII-a conferință internațională], organizată de Bulgarian Academy of Sciences - Union of Scientists in Bulgaria - Science & Education Foundation, Bulgaria - Institute of Philosophy and Social and Political Studies of the Southern Federal University, Rusia.

[Jakab Albert Zsolt](#) (cercetător ISPMN) a susținut **prezentarea** cu titlul [Turismul etnic și construirea memoriei în satele cehe din Banat] *Ethnic tourism and memory construction in the Czech villages in Banat (Romania)*. Studiul a urmărit problematica turismului etnic și construirea memoriei în satele cehe din Banat; a analizat aspectele socioculturale și ale etnicității în contextul turismului din direcția Republicii Cehe spre satele din Banat locuite de cehi. Construirea memoriei colective și culturale pare să fie legătura dintre țara de origine și cea actuală. Memoria fondării localităților este structurată prin narațiuni de tipul: trecutul plin de semnificație poate fi contrastat cu prezentul și, sub acest aspect, trecutul se supraordonează prezentului din perspectiva moralității (naționale).

[Peti Lehel](#) (cercetător ISPMN) a susținut **prezentarea** cu titlul *Ethnic Migration at the Czechs from România* [Migrația etnică a cehilor din România]. Prezentarea a analizat motivele migrației cehilor din România în Cehia și discursurile de etnicitate construite ca urmare a acestui fenomen. A prezentat discursurile despre etnicizare ale populației îmbătrânite rămase în satele cehe din Banat, ale participanților la migrația etnică (grupul celor care s-au stabilit permanent în Cehia) și ale turiștilor din Cehia care au „descoperit” satele tradiționale după schimbarea de regim din 1989. În prelegerea sa, cercetătorul a mai analizat și patternurile de migrație ale imigranților și situația socială a comunităților autohtone.

- În luna august 2018, a apărut **volumul colectiv** cu titlul: **WHEN "HOME" MEANS MORE THAN ONE COUNTRY. The Discursive (Re)Construction of Identities in Trans-National Migrant Communities**, editat de Daniel Ochieng Orwenjo (The Technical University of Kenya, Nairobi), Hameed Tunde Asiru (Umaru Musa Yar'adua University, Katsina, Nigeria), Editura Lincom Europa. În cadrul volumului, [Iulia Hossu](#) (cercetător ISPMN) publică **articolul** intitulat: *"WHERE IS HOME?" or Building an Identity. The Case of Transnational Families*.

Volumul are două părți: reconstruirea identităților prin experiențele vieții de zi cu zi și reconstituirea identităților prin lucrări literare și creative. Capitolele care figurează în colecție sunt alese cu grijă pentru a pune în lumină construcția identității în contexte transnaționale. Contributorii au explorat diverse probleme de migrație din contextele din Brazilia, Kenya, Uganda, Camerun și România. Colecția se adresează construirii discursive a identităților care reprezintă o preocupare centrală printre cercetătorii din mai multe discipline, atât în domeniul științelor umaniste, cât și al științelor sociale.

Mai multe detalii despre volum vedeți [aici](#).

- [Kiss, Tamás](#) - Székely, István-Gergő - Toró, Tibor - Bárdi, Nándor - [Horváth, István](#) (eds.): ***Unequal Accommodation of Minority Rights. Hungarians in Transylvania*** [Un sistem asimetric de integrare a minorităților: maghiarii din Transilvania]. Palgrave Macmillan, 2018. [DOI 10.1007/978-3-319-78893-7] XVII, 545 p.

Volumul oferă o analiză multidisciplinară aprofundată despre procesele sociale și politice majore care au afectat maghiarii din România după căderea regimului comunist. Lucrarea evidențiază, pe de o parte, interdependența dintre regimul politicilor minoritare din România și strategiile etnopolitice ale elitelor minoritare, iar pe de altă parte, impactul acestora asupra unor procese sociale specifice, precum procesele demografice, reproducerea barierelor etnice și stratificarea etnică. Capitolele combină perspectiva mai multor discipline, în special științele politice și sociologia relațiilor etnice, susținute de un vast material empiric provenind din cercetări sociale efectuate în Transilvania în ultimele două decenii. Volumul este structurat în trei părți mai ample, în funcție de nivelul analizei. Primele trei capitole abordează fenomene de nivel macro, oferind o analiză istorică a sistemului instituțional și a structurilor de oportunități în cadrul cărora elitele minoritare și-au formulat revendicările și au decurs negocierile interetnice, a strategiilor politice a minorității maghiare, iarăși în perspectivă istorică, respectiv o evaluare a politicilor referitoare la folosirea limbilor minorităților și a drepturilor lingvistice ale acestora. Următoarele cinci capitole se concentrează asupra nivelului mezo, adică prezintă și analizează rețeaua instituțională care oferă coloana vertebrală a pilonului societal minoritar: sistemul educațional în limba maghiară, bisericile și viața religioasă, mass-media, respectiv domeniul economic. Esența argumentului este că principalul obiectiv al elitelor maghiare a fost organizarea acestor domenii sociale după principiul etnic, cu excepția celui economic, în care pot fi identificate doar câteva elemente de această natură. Ultimele trei capitole abordează impactul fenomenelor de ordin macro și mezo asupra celor de nivel micro (adică individual), mai concret dinamicile demografice, schimbările care au survenit în sistemul de stratificare și clasificare etnică, precum și fenomenele de asimilare și reproducerea barierelor etnice.

Pentru mai multe informații vizualizați pagina [web a editurii](#).

- A apărut **volumul tematic** al jurnalului *Magyar Kisebbség* (2015/3-4 [77-78], vol. XX) editat de [Kiss Tamás](#) (cercetător ISPMN). [Peti Lehel](#) și [Kiss Tamás](#) au publicat un **articol** comun cu titlul ***A romák munkaerő-piaci helyzete egy Kis-Küküllő menti településen*** [Situația pe piața muncii a romilor într-o așezare situată în regiunea Târnavei Mici, 101-142]. Articolul prezintă situația unei comunități rome care locuiește într-un sat din regiunea Târnavei Mici și analizează relația dintre comunitatea romă și maghiară, pe baza unui teren de cercetare desfășurat în anul 2014. Strategiile de subzistență ale romilor locali arată o serie de caracteristici tipice pentru coexistența romilor și a maghiarilor în satele transilvănene: romii sunt segregăți spațial, suferă de excluziune economică și socială; comparativ cu epoca socialistă populația de romi a crescut semnificativ. Situația actuală a romilor reprezintă situația non-tipică a unui sat transilvănean, în care, ca urmare a dezvoltării industriale în sat, membrii comunității maghiare își schimbă drastic strategia de subzistență pe termen scurt. Prin urmare, semnificația anterioară a agriculturii, care oferea locuri de muncă și pentru romi, scade substanțial. Deoarece resursele locale nu sunt accesibile romilor, membrii comunității rome au răspuns la această nouă situație cu migrația muncii în străinătate, ceea ce până la urmă afectează situația lor economică doar într-o mică măsură. Pentru majoritatea romilor, chiar și subzistența zilnică este o provocare. Acestea sunt lăsate în afara resurselor, singurul lor mijloc de venit competitiv fiind migrația forței de muncă, ceea ce indică și consolidează excluderea acestora din localitate.

- Cei interesați de evenimentele organizate de către ISPMN pot accesa pagina noastră de internet. Pentru mai multe detalii în legătură cu aceste evenimente aceștia sunt rugați să ne contacteze la adresa centru.doc@ispmn.gov.ro, urmând ca cercetătorii implicați să le pună la dispoziție mai multe materiale.